

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2011/31558

Karar No. 2013/28651

Tarihi: 07.11.2013

İlgili Kanun / Madde

4857 S. İşK/34, 41

- ***TALEPLE BAĞLILIK***
- ***TALEPLERE İLİŞKİN FAİZ TÜRLERİ AYRIŞTIRILMADAN SADECE YASAL FAİZ DENİLMESİ HALİNDE İŞ YASASININ 34. MADDESİNDEKİ FAİZİN ANLAŞILACAĞI***
- ***DAVA DİLEKÇESİNDE FAİZ TALEBİNİN AYRI AYRI BELİRTİLMİŞ OLMASI HALİNDE 34. MADDENİN UYGULANMYACAĞI***
-

ÖZETİ Somut olayda, dava dilekçesinde, talep olunan işçilik alacaklarında uygulanması gereken faizin türü bakımından bir ayrıştırma yapılmıştır. Şöyle ki: Kıdem tazminatı için en yüksek banka mevduat faizi, ihbar tazminatı, fazla mesai, hafta tatili, yıllık izin ve ulusal bayram tatili ücretleri içinse yasal faiz istenmiştir. Şayet, böyle bir ayrıştırma yapılmadan tüm işçilik alacakları için “yasal faiziyle” ibaresi kullanılarak faiz isteminde bulunulsa idi, yukarıda belirtilen ilke karında da vurgulandığı üzere, işçinin bu talebinin 4857 sayılı Yasanın 34. maddesindeki özel faize yönelik olduğu kabul edilebilirdi. Ancak, dava dilekçesindeki faizin türü bakımından yapılan ayrıştırma karşısında, hüküm tarihinde yürürlükte olan 1086 sayılı HUMK'nun 74. maddesindeki “taleple bağlılık kuralı” uyarınca, fazla mesai, hafta tatili ve genel tatil ücretleri için “yasal faizi aşmamak üzere bankalarca mevduata uygulanan en yüksek faize” hükmetmek gerekirken doğrudan “bankalarca mevduata uygulanan en yüksek faize” hükmedilmesi hatalı olup bozma sebebi ise de, bu yanlışlığın düzeltilmesi yeniden yargılamayı gerektirmediğinden, 6100 sayılı HMK'nun geçici 3/1.maddesi yollamasıyla 1086 sayılı HUMK'nun 438/7.maddesi uyarınca hükmün düzeltilerek onanmasına karar vermek gerekmiştir

DAVA : Davacı, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, yıllık izin ücreti, fazla mesai ücreti, hafta tatil ücreti, genel tatil ücreti alacaklarının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi M.Güven tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, müvekkilinin davalı şirkete ait fabrikada 15/03/2000 tarihinde çalışmaya başladığını, son maaşının 1.385,00 TL olduğunu, 19/09/2007 tarihinde işverence iş akdinin feshedildiğini, kıdem ve ihbar tazminatının asgari ücretten hesaplandığını ve 5.500,00 TL tutarında çek verilmek suretiyle ödeme yapıldığını ileri sürerek, kıdem ve ihbar tazminatları ile yıllık izin, fazla çalışma, hafta tatili ve genel tatil ücreti alacakları istemiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, davacının asgari ücretle çalıştığını, davacının nadiren fazla mesaiye kaldığında ücretinin ödendiğini, hafta sonlarında çalışma olmadığını, davacının iş akdi feshedildiğinde tüm hak ve alacaklarını, kıdem ve ihbar tazminatını aldığına dair ibraname imzaladığını, davacının haksız taleplerde bulunduğunu belirterek davanın reddini istemiştir.

C) Yerel Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna dayanılarak, davanın kısmen kabulüne karar vererek, yıllık izin ücreti, kıdem ve ihbar tazminatları ile %40'ar takdiri indirim uygulamak suretiyle fazla çalışma, hafta tatili ve genel tatil ücreti istemlerini hüküm altına alınmıştır.

D) Temyiz:

Kararı davalı temyiz etmiştir.

E) Gerekçe:

1- Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2- Taraflar arasındaki uyuşmazlık, fazla çalışma, hafta tatili ve genel tatil ücretlerinde uygulanan faizin türü noktasında toplanmaktadır.

4857 sayılı İş Kanununun çeşitli hükümlerinde faiz konusunda düzenlemelere yer verilmiştir. Anılan Yasanın 34 üncü maddesinde, gününde ödemeyen ücretler için mevduata uygulanan en yüksek faizin uygulanacağı hükmü bulunmaktadır. Maddede sözü edilen ücret geniş anlamda ücret olup, çalışma karşılığı ücretler, ikramiye, pirim, jestiyon ve benzeri ödemelerin yanı sıra, çalışma, hafta tatili ile bayram ve genel tatil ücretleri de bu kapsama dahildir.

Ücret alacağının 1475 sayılı Yasa döneminde doğmuş olması durumunda, 10.6.2003 tarihine kadar yasal faiz, bu tarih sonrası ücretler bakımından ise bankalarca mevduata uygulanan en yüksek faize karar verilmelidir. İşçinin faiz konusundaki talebini “yasal faiz” olarak adlandırmış olması 4857 sayılı Yasanın 34 üncü maddesinin uygulanmasına engel olmayıp, işçinin bu talebinin bahsi geçen özel faize yönelik olduğunun değerlendirilmesi gerekir.

Ücret alacağı için özel banka-kamu bankası ayrımı yapılmaksızın mevduata uygulanan en yüksek faiz oranının belirlenmesi gerekir. Yasada, “uygulanan en yüksek faiz” sözcüklerine yer verildiğinden, söz konusu faiz oranının uygulanıp uygulanmadığı mahkemece kendiliğinden denetlenmelidir. Bankaların belli dönemlerde T.C. Merkez Bankasına uygulayabileceklerini bildirdikleri faiz oranı fiilen uygulanmış olmadıkça ücret yönünden dikkate alınmamalıdır.

Bankaların uyguladıkları faiz oranları bir ya da birkaç aylık veya bir yıllık vadelerle belirlenmektedir. Bunlardan en uzun vade bir yıl olup, en yüksek faiz oranı da bir yıllık mevduata uygulanmaktadır. Bu durumda ücret alacağı için uygulanması gereken faiz, ödeme gününün kararlaştırıldığı ya da temerrüdün gerçekleştiği zamanda bankalarca bir yıllık mevduata uygulanan en yüksek faiz oranıdır. Aynı alacak için ikinci yılın başlangıcındaki en yüksek banka mevduat faizinin belirlenerek uygulanması, gecikme daha da uzunsa takip eden yıllar için de aynı yöntemle başvurulması gerekir. Yıl içinde artan ve eksilen faiz oranları dikkate alınmaz. Yıllar itibarıyla faiz oranları değişebileceğinden kararda faiz oranının gösterilmemesi gerekir.

Somut olayda, dava dilekçesinde, talep olunan işçilik alacaklarında uygulanması gereken faizin türü bakımından bir ayrıştırma yapılmıştır. Şöyle ki: Kıdem tazminatı için en yüksek banka mevduat faizi, ihbar tazminatı, fazla mesai, hafta tatili, yıllık izin ve ulusal bayram tatili ücretleri içinse yasal faiz istenmiştir. Şayet, böyle bir ayrıştırma yapılmadan tüm işçilik alacakları için “yasal faiziyle” ibaresi kullanılarak faiz isteminde bulunulsa idi, yukarıda belirtilen ilke karında da vurgulandığı üzere, işçinin bu talebinin 4857 sayılı Yasanın 34. maddesindeki özel faize yönelik olduğu kabul edilebilirdi. Ancak, dava dilekçesindeki faizin türü bakımından yapılan ayrıştırma

karşısında, hüküm tarihinde yürürlükte olan 1086 sayılı HUMK'nun 74. maddesindeki “taleple bağılılık kuralı” uyarınca, fazla mesai, hafta tatili ve genel tatil ücretleri için “yasal faizi aşmamak üzere bankalarca mevduata uygulanan en yüksek faize” hükmetmek gerekirken doğrudan “bankalarca mevduata uygulanan en yüksek faize” hükmedilmesi hatalı olup bozma sebebi ise de, bu yanlışlığın düzeltilmesi yeniden yargılamayı gerektirmediğinden, 6100 sayılı HMK'nun geçici 3/1.maddesi yollamasıyla 1086 sayılı HUMK'nun 438/7.maddesi uyarınca hükmün düzeltilerek onanmasına karar vermek gerekmiştir.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın, fazla mesai ücreti ile ilgili (C) bendinde, ulusal bayram genel tatil ücreti ile ilgili (D) bendinde ve hafta tatili ücreti ile ilgili (E) bendinde yer alan “bankalarca mevduata uygulanan en yüksek banka faizi ile birlikte” ibaresinin önüne “yasal faizi aşmamak üzere” ibaresinin yazılmak suretiyle hükmün bu şekilde DÜZELTİLEREK ONANMASINA, aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz eden yükletilmesine, 07.11.2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.